

Đại Hán - 4 - Cái chết của Lý Khắc Cường

*Giấc Nam Kha khéo bất bình,
Bình con mắt dậy, thấy mình ... tan hoang !*

Đại Hán (4) - Cái chết của Lý Khắc Cường

Cựu Thủ tướng Trung Quốc Lý Khắc Cường qua đời ở tuổi 68, mới sau 7 tháng nghỉ hưu

Lý Khắc Cường: Cựu Thủ tướng Trung Quốc qua đời vì đau tim ở tuổi 68

Những bí ẩn xoay quanh cái chết của Lý Khắc Cường

Cái chết của Lý Khắc Cường đặt ra thách thức cho Bắc Kinh

Dân Trung Quốc âm thầm tưởng niệm ông Lý Khắc Cường

Ít Tập, nhiều Lý hơn trong các phát biểu về chính sách của Trung Quốc

Lý Khắc Cường đã trở lại, và 'Likonomics' cũng vậy

Tập Cận Bình sẽ thua nếu chỉ tại vị thêm 5 năm

Vì sao ông Lý Khắc Cường qua đời lại nguy hiểm đối với ông Tập

Cựu Thủ tướng Trung Quốc Lý Khắc Cường qua đời ở tuổi 68, mới sau 7 tháng nghỉ hưu

27/10/2023

Reuters

Capture à partir de :voatiengviet

Ông Lý Khắc Cường khi còn là thủ tướng Trung Quốc hồi tháng 3/2017.

Cựu Thủ tướng Trung Quốc Lý Khắc Cường qua đời vì đau tim hôm thứ Sáu 27/10, ở thời điểm mới được 7 tháng tính từ khi nghỉ hưu sau một thập kỷ nắm quyền và trở nên mờ nhạt trong vai trò thúc đẩy cải cách. Ông thọ 68 tuổi.

Từng được coi là ứng cử viên hàng đầu cho chức vụ lãnh đạo Đảng Cộng sản, ông Lý đã bị Chủ tịch Tập Cận Bình gạt sang một bên trong những năm gần đây. Ông Tập đã siết chặt quyền lực và lái nền kinh tế lớn thứ hai thế giới sang hướng nhà nước kiểm soát nhiều hơn.

Ông Lý là nhà kinh tế học ưu tú và ủng hộ một nền kinh tế thị trường cởi mở hơn, cổ súy các cải cách ở đầu cung, với cách tiếp cận được đặt tên là "thuyết kinh tế họ Lý" nhưng công cuộc này chưa bao giờ được thực hiện đến nơi đến chốn.

Rốt cuộc, ông Lý đã phải tuân theo ưu tiên của ông Tập là nhà nước nắm quyền kiểm soát nhiều hơn, và nền tảng sức mạnh trước đây của ông Lý suy yếu dần về tầm ảnh hưởng khi ông Tập đưa tay chân của mình vào các vị trí quyền lực.

“Đồng chí Lý Khắc Cường, trong khi đang nghỉ ngơi ở Thượng Hải trong những ngày gần đây, đã bị lên cơn đau tim đột ngột vào ngày 26/10 và sau khi các bác sĩ đã tận tình cứu chữa nhưng không thành công, đồng chí đã qua đời tại Thượng Hải vào lúc 0h10 sáng ngày 27/10”, đài truyền hình nhà nước CCTV đưa tin.

Ông Lý từng là thủ tướng và đứng đầu nội các Trung Quốc dưới thời ông Tập Cận Bình trong một thập kỷ cho đến khi rời khỏi mọi chức vụ chính trị vào tháng 3/2023.

Hồi tháng 8/2022, khi đến đặt vòng hoa tại tượng Đặng Tiểu Bình - nhà lãnh đạo đã tiến hành cải cách làm thay đổi mạnh mẽ nền kinh tế Trung Quốc - ông Lý tuyên bố: "Cải cách và mở cửa sẽ không dừng lại. Sẽ không có chuyện sông Dương Tử và Hoàng Hà lại chảy ngược".

Các đoạn video về lời tuyên bố này đã lan truyền chóng mặt nhưng sau đó bị kiểm duyệt trên mạng xã hội Trung Quốc. Nhiều người coi đó là lời chỉ trích kín đáo nhằm vào các chính sách của ông Tập.

Ông Lý đã châm ngòi cuộc tranh luận về nghèo đói và bất bình đẳng thu nhập vào năm 2020, khi nói rằng ở quốc gia ngày càng giàu lên này, có tới 600 triệu người chỉ kiếm được chưa tới 140 đô la mỗi tháng.

Một số trí thức Trung Quốc và những người thuộc tầng lớp cao có tư tưởng tự do bày tỏ bàng hoàng và thất vọng trong một nhóm không công khai trên nền tảng WeChat khi biết tin là nhân vật nổi tiếng về cải cách kinh tế tự do của Trung Quốc mới qua đời. Một số người cho rằng điều này báo hiệu cả một kỷ nguyên đã kết thúc.

Wen-Ti Sung, một nhà khoa học chính trị tại Đại học Quốc gia Australia, nói: “Có lẽ người ta sẽ nhớ đến ông Lý là người ủng hộ cho

thị trường tự do hơn và những người nghèo. Nhưng trên hết, ông ấy sẽ được nhớ đến về những tiềm năng không trở thành hiện thực".

Alfred Wu, phó giáo sư tại Trường Chính sách công Lý Quang Diệu ở Singapore, nhận xét: "Tất cả những kiểu người như thế này không còn tồn tại trong chính trường Trung Quốc nữa".

Ông Lý sinh ra ở tỉnh An Huy, miền đông Trung Quốc, một vùng nông nghiệp nghèo khó.

Khi học luật tại Đại học Bắc Kinh danh tiếng, ông Lý kết bạn với những người ủng hộ dân chủ nhiệt thành, một số người trong số họ về sau trở thành những người công khai thách thức sự kiểm soát của đảng.

Ông Lý nói được tiếng Anh đầy tự tin và đã hòa vào giới trí thức và chính trị đầy nhiệt huyết trong thập kỷ cải cách dưới thời ông Đặng. Thời kỳ đó kết thúc bằng cuộc biểu tình đòi dân chủ tại Quảng trường Thiên An Môn năm 1989 bị quân đội đàn áp thẳng tay.

Sau khi tốt nghiệp, ông Lý gia nhập Đoàn Thanh niên của Đảng Cộng sản, khi đó được coi là nấc thang cho những người cải cách để leo lên các chức vụ cao hơn.

Ông thăng tiến trong Đoàn Thanh niên khi học lấy bằng thạc sĩ luật và sau đó lấy bằng tiến sĩ kinh tế.

Về kinh nghiệm chính trị, ông Lý từng là lãnh đạo tỉnh Hà Nam. Ông cũng từng giữ chức bí thư tỉnh ủy Liêu Ninh.

Người đàn anh bảo trợ cho ông Lý là ông Hồ Cẩm Đào, một cựu chủ tịch nước thuộc một phe chính trị gồm những người xuất phát từ Đoàn Thanh niên và gắn bó với nhau một cách lỏng lẻo. Sau khi ông Tập lên nắm quyền vào năm 2012, ông ấy đã ra tay phá phe này.

Ông Lý mất đi để lại phu nhân là bà Trình Hồng, một giáo sư môn tiếng Anh, và con gái của hai ông bà.

[Lý Khắc Cường: Cựu Thủ tướng Trung Quốc qua đời vì đau tim ở tuổi 68](#)

27 tháng 10 2023

Capture à partir de :[BBC](#)

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Truyền thông Trung Quốc đưa tin cựu Thủ tướng Trung Quốc Lý Khắc Cường qua đời ở tuổi 68.

Ông Lý Khắc Cường là người có quyền lực thứ hai trong Đảng Cộng sản Trung Quốc cầm quyền cho đến khi nghỉ hưu vào năm ngoái.

Truyền thông nhà nước Trung Quốc cho biết ông đang “nghỉ ngơi” ở Thượng Hải thì bị lên cơn đau tim bất ngờ hôm thứ Năm.

Đài truyền hình nhà nước CCTV cho biết ông qua đời vào đêm thứ Sáu bất chấp “những nỗ lực hết mình” để cứu sống ông.

Ông Lý đã thăng tiến trong ĐCS Trung Quốc mặc dù không có bất kỳ cơ sở quyền lực nào, và có thời điểm thậm chí còn được đề cử vào vị trí chủ tịch nước.

Là một nhà kinh tế được đào tạo bài bản, ban đầu ông được giao quyền điều hành nền kinh tế Trung Quốc, nhưng các nhà phân tích cho biết vào cuối sự nghiệp, ông ngày càng bị gạt ra lề khi Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình tập hợp quyền lực xung quanh mình.

Trong nhiệm kỳ cuối cùng của mình, ông trở thành quan chức hàng đầu đương nhiệm duy nhất không thuộc nhóm trung thành với Chủ tịch Tập.

Ông Lý được cho là có quan điểm thân cận với cựu lãnh đạo Hồ Cẩm Đào, người đã bị đưa ra khỏi phòng tại Đại hội Đảng năm ngoái theo lệnh của ông Tập.

Khi được dẫn đi, ông Hồ vỗ nhẹ vào vai ông Lý Khắc Cường với một cử chỉ thân thiện và thủ tướng đã gật đầu đáp lại.

Trên mạng xã hội, nhiều người bày tỏ sự tiếc thương trước cái chết của ông Lý. Một người viết rằng việc này giống như mất đi "một trụ cột trong nhà".

Ông Lý - nhà lãnh đạo ưu tú tốt nghiệp Đại học Bắc Kinh – vốn nổi tiếng là người thực dụng trong các chính sách kinh tế, tập trung vào việc giảm khoảng cách giàu nghèo và cung cấp nhà ở giá phải chăng.

Ông được nhớ đến với thành tích kinh tế mạnh mẽ nhưng thời gian cuối nhiệm kỳ của ông lại bị sa lầy trong cuộc khủng hoảng không Covid ở Trung Quốc.

Trong thời điểm tồi tệ nhất, ông cho biết nền kinh tế đang chịu áp lực rất lớn và kêu gọi các quan chức lưu ý không để các lệnh hạn chế ảnh hưởng đến tăng trưởng. Ông thậm chí còn xuất hiện trước công chúng, không đeo khẩu trang, trước khi Trung Quốc dỡ bỏ chính sách không Covid.

Tuy nhiên, khi các quan chức phải lựa chọn giữa mệnh lệnh bảo vệ nền kinh tế của ông Lý và mệnh lệnh duy trì chính sách không Covid cực đoan của ông Tập, thì đó không phải là một lựa chọn khó khăn.

Bert Hofman, giáo sư tại Đại học Quốc gia Singapore, nói với chương trình Newsday của BBC: “Ông ấy là một người cởi mở rất nhiệt tình, người thực sự nỗ lực đưa Trung Quốc tiến lên và tạo điều kiện đối thoại cởi mở với mọi người từ mọi tầng lớp xã hội”.

Thời gian ở Đoàn Thanh niên

Ông Lý xuất thân từ một gia đình khiêm tốn và là con trai của một quan chức địa phương. Ông sinh vào tháng 1/1955 tại huyện Định Nguyên, tỉnh An Huy, miền đông Trung Quốc.

Khi còn là một thiếu niên, ông đã chứng kiến sự hỗn loạn của Cách mạng Văn hóa (1966-76) và làm việc trong vài năm với tư cách là thanh niên thành thị được gửi về các vùng nông thôn - tại một xã nông nghiệp ở huyện Phụng Dương, tỉnh An Huy.

Sau khi kỳ thi tuyển sinh đại học được khôi phục vào năm 1977, ông đăng ký vào Đại học Bắc Kinh để học luật và hoàn thành bằng thạc sĩ kinh tế vào năm 1988.

Là một người nói tiếng Anh lưu loát, ông đã giúp dịch một số tác phẩm pháp lý quan trọng từ tiếng Anh sang tiếng Trung Quốc, trong đó có The Due Process of Law về nguyên tắc xét xử công bằng của Lord Denning.

Ông học lấy bằng Tiến sĩ kinh tế tại Đại học Bắc Kinh và luận án của ông về cấu trúc nền kinh tế Trung Quốc đã giành được Giải thưởng Kinh tế Tôn Dã Phương, giải thưởng cao nhất trong giới kinh tế.

Những năm đầu tiên trong sự nghiệp chính trị của ông là hoạt động trong phong trào thanh niên của Đảng Cộng sản, Đoàn Thanh niên Cộng sản Trung Quốc (CCYL). Ông được bầu làm thư ký ủy ban CCYL tại Đại học Bắc Kinh năm 1982.

Tại CCYL, ông làm việc dưới quyền Hồ Cẩm Đào - người sau này trở thành chủ tịch nước Trung Quốc - sau khi được bầu vào Ban bí thư Ủy ban Trung ương CCYL năm 1983. Mười năm sau, ông Lý trở thành bí thư đầu tiên của CCYL.

Bí thư tỉnh ủy

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Vào tháng 7/1998, ông Lý trở thành tỉnh trưởng trẻ nhất ở Trung Quốc khi ông nắm quyền lãnh đạo tỉnh miền trung Hà Nam.

Trong nhiệm kỳ tỉnh trưởng và bí thư tỉnh ủy của ông Lý từ năm 2002 đến năm 2004, Hà Nam đã chứng kiến sự tăng trưởng kinh tế đáng kể.

Nhưng ông Lý cũng phải đối mặt với những thách thức, bao gồm cả sự lây lan của virus HIV thông qua truyền máu bị nhiễm bệnh, khi ông bị cáo buộc không tiết lộ đầy đủ quy mô của vụ bê bối.

Ông được chuyển đến tỉnh miền đông bắc Liêu Ninh vào tháng 12/2004 với tư cách là bí thư đảng ủy, nơi ông giám sát việc khôi phục cơ sở công nghiệp cũ của khu vực và thiết lập vành đai kinh tế ven biển để thúc đẩy thương mại với các nước láng giềng.

Những thành công của ông ở Liêu Ninh đã giúp ông có được một vị trí trong ban lãnh đạo trung ương của đảng, Ban Thường vụ Bộ Chính trị, vào tháng 10/2007. Tháng 3/2008, ông được bổ nhiệm làm phó thủ tướng.

Vào thời điểm đó, nhiều người suy đoán rằng do có mối quan hệ chặt chẽ với Chủ tịch Hồ Cẩm Đào lúc bấy giờ trong phe Đoàn Thanh niên, ông Lý sẽ được chuẩn bị để kế nhiệm ông Hồ.

Nhưng ông đã thua ông Tập, một ngôi sao đang lên trong phe "thái tử đảng" gồm những nhà lãnh đạo xuất thân từ gia đình các nhà cách mạng cấp cao hoặc các quan chức cấp cao.

'Likonomics' - Kinh tế học Lý Khắc Cường

Ông Lý được bổ nhiệm làm thủ tướng vào tháng 3/2013 trong bối cảnh có nhiều sự phôi trương.

Chính sách kinh tế cải cách cơ cấu và giảm nợ của ông, được gọi là "Likonomics" (Kinh tế học Lý Khắc Cường), nhằm giảm sự phụ thuộc của Trung Quốc vào tăng trưởng dựa trên nợ và thúc đẩy nền kinh tế phát triển bền vững.

Nhưng khả năng lãnh đạo kinh tế của ông đã suy yếu sau tháng 11/2013, khi ông Tập tự bổ nhiệm mình làm người đứng đầu Nhóm lãnh đạo cải cách sâu sắc toàn diện, một trong nhiều nhóm do ông Tập thành lập để củng cố quyền lực của ông trong đảng.

Đến năm 2016, các bài báo trên cơ quan ngôn luận của đảng là Nhân dân Nhật báo đã bỏ "Likonomics", nhằm ủng hộ tư tưởng kinh tế của ông Tập, trong đó nhấn mạnh cải cách kinh tế vi mô và ủng hộ những thay đổi về cung ứng.

Vào tháng 3/2018, ông Lý tái đắc cử thủ tướng nhiệm kỳ năm năm lần thứ hai, nhưng nhiệm vụ quản lý kinh tế được giao cho Phó Thủ tướng mới được bổ nhiệm Lưu Hạc, một nhà kinh tế học tốt nghiệp Harvard.

Ông Lý rõ ràng đã vắng mặt tại một hội nghị chuyên đề do Chủ tịch Tập triệu tập vào tháng 8/2020 để chuẩn bị cho Kế hoạch 5 năm lần thứ 14 của Trung Quốc, với sự tham dự của các chuyên gia kinh tế và các lãnh đạo cấp cao của đảng.

Ông Lý đã thôi giữ chức vụ lãnh đạo cao nhất của đảng trong cùng kỳ Đại hội đó. Ông đã nghỉ hưu với tư cách thủ tướng trong năm nay.

Không có nhiều thông tin về cuộc sống cá nhân của ông Lý.

Ông kết hôn với bà Trịnh Hồng, một giáo sư chuyên ngành giảng dạy và nghiên cứu tiếng Anh.

Theo truyền thông nhà nước Trung Quốc, họ gặp nhau khi cùng học tại Đại học Bắc Kinh danh tiếng và có một con gái.

[Những bí ẩn xoay quanh cái chết của Lý Khắc Cường](#)

06/11/2023

Capture à partir de : [nghiencuuquocite](https://nghiencuuquocite.com)

Nguồn: Katsuji Nakazawa, "[The mysteries and dangers that trail Li Keqiang's death](#)," *Nikkei Asia*, 2/11/2023

Biên dịch: Nguyễn Thị Kim Phụng

‘Đối thủ truyền kiếp’ của Tập Cận Bình là người đứng sau những sóng gió ở Bắc Đới Hà mùa hè vừa qua.

Cái chết của cựu Thủ tướng Trung Quốc Lý Khắc Cường ở tuổi 68 vào tuần trước đã vén bức màn mở ra một hồi mới trong vở kịch chính trị phức tạp tại Trung Quốc.

Theo lời một nguồn tin, Lý thường được coi là “đôi thủ truyền kiếp” của Chủ tịch Tập Cận Bình. Cả hai từng là ứng viên kế nhiệm cựu Chủ tịch Hồ Cẩm Đào. Nhưng Lý không thuộc phe của Tập. Sự ganh đua giữa hai người, cộng với hàng loạt bí ẩn khác, đã dẫn đến việc lan truyền các thuyết âm mưu liên quan đến cái chết của Lý.

Một nguồn thạo tin về Trung Nam Hải ở Bắc Kinh, nơi đặt văn phòng của các quan chức Trung Quốc, đã gọi cái chết của Lý là “màn thứ ba” trong một câu chuyện “kỳ lạ”: được mở đầu tại đại hội toàn quốc lần thứ 20 của đảng vào mùa thu năm 2022, sau đó lên cao trào trong mật nghị mùa hè năm nay tại khu nghỉ mát ven biển Bắc Đới Hà, tỉnh Hà Bắc.

Nguồn tin cho rằng Lý chính là người đứng sau những lời khuyên khắc nghiệt mà các đảng viên lão thành đưa ra cho các nhà lãnh đạo đương nhiệm ở Bắc Đới Hà. Như đã đưa tin trong các bài viết gần đây trong chuyên mục này, cựu Phó Chủ tịch Trung Quốc Tăng Khánh Hồng, 84 tuổi, đã khuyên Tập Cận Bình, Tổng Bí thư 70 tuổi, cũng như những người dưới quyền Tập, phải tránh để xảy ra thêm hỗn loạn. Trong khi Tăng nói, Trì Hạo Điền, 94 tuổi, cựu Bộ trưởng Quốc phòng, người luôn theo dõi sát sao quân đội Trung Quốc, ngồi im lặng bên cạnh.

Đáp lại lời khuyên này, Tập sau đó đã có một “cuộc nói chuyện động viên” với các lãnh đạo đảng đương nhiệm khác, gồm cả Thủ tướng Lý Cường, 64 tuổi. Trong buổi gặp đó, Tập đã nổi cơn thịnh nộ.

Bộ ba Bắc Đới Hà: Trương Đức Giang (trái), Tăng Khánh Hồng, và Trì Hạo Điền

Nguồn tin Trung Nam Hải tiết lộ “Lý Khắc Cường đã tham gia, dù là gián tiếp, vào cao trào căng thẳng của mật nghị mùa hè, được tổ chức khoảng hai tháng trước khi ông qua đời.”

Năm nay, Lý Khắc Cường không đến Bắc Đới Hà, nhưng nhiều khả năng quan điểm của ông đã được phản ánh trong “lời khuyên” của Tăng.

Trong bối cảnh đảng đối mặt với một cuộc khủng hoảng chưa từng có, các đảng viên lão thành đã phải trưng cầu ý kiến từ nhiều nhân vật nặng ký. Quyết định đồng thuận của họ sau đó được trình bày bởi ba đại diện – Trì, Tăng, và Trương Đức Giang, 76 tuổi, cựu Chủ tịch Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

Giờ đây, Lý Khắc Cường đã qua đời, chúng ta chẳng thể nào biết được ông đã thực sự truyền đạt điều gì cho ba vị đại diện.

Nhưng bằng cách xem lại những gì ông nói ngay sau mật nghị Bắc Đới Hà năm 2022, có thể đưa ra một số suy luận. Lý, người vẫn còn là thủ tướng cách đây hai mùa hè, đã nhận xét rằng “[sông Hoàng Hà và sông Dương Tử sẽ không chảy ngược dòng](#).” Ngụ ý rằng chính sách “cải cách và mở cửa” do cố lãnh đạo Đặng Tiểu Bình khởi xướng sẽ không biến mất.

Lý tự hào là người kế thừa hợp pháp của chính sách cải cách và mở cửa, được duy trì vững chắc qua nhiệm kỳ chủ tịch nước của Hồ Cẩm Đào, người mà Lý coi như anh trai.

Vì vậy, Lý có thể đã được tham vấn về cách thức Trung Quốc nên tiến lên phía trước và quan điểm của ông đã được chuyển tải tới các nhà lãnh đạo đảng đương nhiệm tại Bắc Đới Hà năm nay.

Một chuyên gia quan sát chính trị Trung Quốc lâu năm, ở cả trong và ngoài nước, đã bình luận về cái chết đột ngột của Lý vào tuần trước. Người này nhận định “Điều quan trọng mỗi khi lịch sử Trung Quốc có biến động không phải là những sự thật sẽ không bao giờ được tiết lộ, mà là điều mà những người dân bình thường tin là sự thật.”

“Tôi lo rằng có khá nhiều người đang tin vào cái gọi là thuyết âm mưu.”

Ở Trung Quốc ngày nay, sự bất thường đã trở thành bình thường.

Hãy xem xét “vỡ kịch” diễn ra tại lễ bế mạc đại hội toàn quốc năm 2022 của đảng. Hồ Cẩm Đào, vị cựu chủ tịch nước 80 tuổi, đang ngồi cạnh Tập thì bất ngờ bị ép rời khỏi địa điểm họp. Gần đây hơn, Bộ trưởng Ngoại giao Tần Cương và Bộ trưởng Quốc phòng Lý Thượng Phúc đều đã bị cách chức theo những cách khiến người dân Trung Quốc bình thường cũng phải thắc mắc lý do tại sao.

Cựu Chủ tịch Hồ Cẩm Đào được hộ tống đi ngang qua Chủ tịch Tập Cận Bình và Thủ tướng Lý Khắc Cường trong lễ bế mạc Đại hội Đảng toàn quốc tại Đại lễ đường Nhân dân ở Bắc Kinh, ngày 22/10/2022. (Ảnh của Yusuke Hinata)

Trong lúc bí ẩn vẫn chưa được giải đáp, Lý Khắc Cường lại đột ngột qua đời, một lần nữa khiến người dân Trung Quốc bối rối. Sau khi nghỉ hưu, chẳng phải các cựu ủy viên Thường vụ Bộ Chính trị, cơ quan ra quyết định hàng đầu của đảng, sẽ luôn được chăm sóc y tế chu đáo suốt quãng đời còn lại hay sao?

Dù họ có đi đâu, chẳng phải những nhà lãnh đạo đã nghỉ hưu này sẽ luôn có các bác sĩ, y tá, vệ sĩ, và thư ký tháp tùng suốt ngày đêm hay sao?

Quả thật, sức khỏe của họ đôi khi còn được kiểm tra vài lần mỗi ngày.

Chính nhờ hệ thống quản lý y tế 24/24 đó mà các đảng viên lão thành hiếm khi qua đời ở độ tuổi 60, 70. Hầu hết đều sống đến độ tuổi 90.

Lý Khắc Cường là lãnh đạo về hưu trẻ nhất. Cuối tháng 8, ông còn trông rất khỏe mạnh khi đến thăm Hang Mạc Cao, Di sản Thế giới ở Đôn Hoàng, tây bắc Trung Quốc.

Thế nhưng, “vào ngày 26/10, Lý đã lên cơn đau tim đột ngột và qua đời lúc 00:10 ngày 27/10, sau khi mọi biện pháp cứu chữa đều thất bại,” Tân Hoa Xã đưa tin.

Vấn đề là không có dấu hiệu nào cho thấy ông đã được đưa đến bệnh viện ở Thượng Hải, vốn là nơi có công nghệ tiên tiến nhất và đội ngũ bác sĩ tim mạch giỏi nhất Trung Quốc.

Tại sao?

Bí ẩn cứ thế chất chồng.

Một nguồn chính trị đáng tin cậy khác của Trung Quốc đã chỉ ra bối cảnh giúp hiểu được tình hình chính trị và xã hội nước này sau cái chết của Lý. Nguồn tin cho biết, trong cơ cấu chính trị của Trung Quốc, điều quan trọng nhất là vị cựu thủ tướng là “đối thủ truyền kiếp” của Tập.

Trong khi chính quyền Tập đang cố gắng vượt qua những khó khăn chưa từng có về kinh tế, đối ngoại và an ninh, công chúng Trung Quốc dường như đã chuyển sự chú ý sang “đối thủ truyền kiếp” đã nghỉ hưu hồi đầu năm nay.

Nguồn tin cho biết “Nếu Tập không còn lựa chọn nào khác ngoài việc phải bất ngờ nghỉ hưu sớm, vì một lý do nào đó, thì Lý sẽ là người thay thế Tập, vì Lý vẫn còn trẻ.”

Cuộc cạnh tranh giữa Tập và Lý bắt nguồn từ trước đại hội toàn quốc năm 2007 của đảng, khi người ta phải xác định ai sẽ là người kế nhiệm Hồ Cẩm Đào. Ban đầu, Lý được coi là người có cơ hội được thăng chức. Ông là trợ lý thân cận của Hồ và là thành viên thế hệ tiếp theo đầy triển vọng của Đoàn Thanh niên Cộng sản, một tổ chức thanh niên của đảng.

Tập khi đó chỉ là ứng viên số hai. Ông đại diện cho lợi ích của các “thái tử đảng” – con cái của các quan chức cấp cao của đảng – và của “thế hệ đỡ đần hai” – một nhóm nhỏ hơn, gồm con cái của các lãnh đạo đảng thời kỳ cách mạng.

Nhưng sau đó, Tập đã lập được một kỳ tích đáng ngạc nhiên: Trong kỳ đại hội, cả Tập và Lý đều được bổ nhiệm vào Thường vụ Bộ Chính trị, nhưng cấp bậc của Tập cao hơn Lý một bậc. Vị thế này giúp Tập có cơ hội kế nhiệm Hồ. Đột nhiên, vị trí của Tập và Lý bị đảo ngược, nhưng Tập chưa bao giờ lơ là cảnh giác với Lý.

Cùng ngày Lý qua đời, thi thể của ông được chuyển từ Thượng Hải đến Bắc Kinh trên một chuyến bay đặc biệt mà không có phương tiện truyền thông nào đưa tin.

Mãi đến sáng thứ Ba (31/10/2023), truyền thông nhà nước Trung Quốc mới đưa tin ngắn gọn rằng thi hài của Lý sẽ được hỏa táng vào thứ Năm. Ngày diễn ra các sự kiện khác, chẳng hạn như lễ tang và lễ tưởng niệm, vẫn chưa rõ ràng.

Trong lúc chính quyền Tập chật vật đối phó với cái chết bất ngờ của vị cựu thủ tướng nổi tiếng, một thông báo chính thức đã được gửi tới các nhà chức trách ở các trường đại học trên cả nước, yêu cầu hạn chế các sự kiện tưởng niệm Lý Khắc Cường trái phép.

Người dân bày tỏ lòng thành kính đối với Lý Khắc Cường bên ngoài ngôi nhà nơi ông lớn lên ở Hợp Phi, tỉnh An Huy, vào ngày 28/10, sau cái chết đột ngột của ông một ngày trước đó. © Kyodo

Tuy nhiên, hàng ngàn người vẫn bày tỏ lòng thương tiếc đối với Lý trên khắp đất nước, bao gồm cả ở Hợp Phi, thủ phủ tỉnh An Huy, nơi thủ tướng đã trải qua thời thơ ấu.

Những người đến viếng tang hôm thứ Bảy, một ngày sau cái chết của Lý, đã tạo nên một núi vòng hoa nhỏ trước nơi ở thời thơ ấu của ông. Và để bày tỏ lòng kính trọng, họ đã đứng thành một hàng dài đến nỗi cần phải triển khai rất nhiều nhân viên an ninh.

Hợp Phi là nơi một cuộc biểu tình ủng hộ dân chủ nổ ra vào cuối năm 1986, tại Đại học Khoa học và Công nghệ Trung Quốc, một phong trào sau đó đã lan rộng khắp đất nước, cuối cùng đến Quảng trường Thiên An Môn, nơi diễn ra cuộc đàn áp khét tiếng vào năm 1989.

Vào thời điểm đó, Hồ Diệu Bang đang giữ chức Tổng Bí thư. Giống như Lý Khắc Cường, Hồ là cựu thành viên của Đoàn Thanh niên Cộng sản. Là một nhà lãnh đạo theo chủ nghĩa cải cách, Hồ cũng được công chúng yêu mến.

Tuy nhiên, ông đã bị phe bảo thủ chỉ trích vì phản ứng nhẹ tay trước làn sóng biểu tình của sinh viên. Ông bị thanh trừng vào tháng 01/1987 sau một cuộc tranh giành quyền lực khốc liệt. Hai năm sau, ông qua đời khi ngã gục trong một cuộc họp. Cái chết của ông vào

ngày 15/04/1989 đã dẫn đến cuộc đàn áp Thiên An Môn vào ngày 04/06 cùng năm.

Hồ Diệu Bang vẫn được nhiều người Trung Quốc tôn kính vì lập trường tự do của ông.

Ông dường như cũng được ngưỡng mộ bởi cha của Tập Cận Bình, Tập Trọng Huân, người vào năm 1987 đã xung đột với lãnh tụ tối cao Đặng Tiểu Bình về việc Hồ bị sa thải.

Ngày 15/03/2019, Thủ tướng Lý Khắc Cường vẫy tay chào các nhà báo sau phiên họp bế mạc Đại hội Đại biểu Nhân dân Toàn quốc tại Đại lễ đường Nhân dân Bắc Kinh. © AP

Tập Trọng Huân, một thành viên Bộ Chính trị vào thời điểm đó, đã cố gắng bảo vệ Hồ, chấp nhận nguy hiểm đến tính mạng mình. Sự phản đối kịch liệt của ông đã làm trì hoãn đáng kể cuộc họp mở rộng của Bộ Chính trị nhằm bãi nhiệm Hồ.

Một cán bộ đảng đã nghỉ hưu tiết lộ: “Đồng chí Tập Trọng Huân đã thách thức Đặng Tiểu Bình bằng cách ở lì bên trong Đại lễ đường Nhân dân. Đó là một cuộc đình công một mình. Cuộc họp [Bộ Chính trị mở rộng] đã bị trì hoãn hơn 10 ngày. Nhưng một phần do sự căng thẳng mà ông phải chịu đựng, sức khỏe của Tập Trọng Huân đã bị tổn hại.”

Làn sóng người thương tiếc Lý Khắc Cường cũng xuất hiện ở Trịnh Châu, thủ phủ tỉnh Hà Nam, nơi Lý từng giữ chức Bí thư Tỉnh ủy. Có

người đã để lại lời nhắn “Trời xanh nhìn thấu chuyện trần gian. Ông trời có mắt.”

Lý đã [nói những lời này](#) vào mùa xuân vừa qua, ngay trước khi nghỉ hưu với tư cách thủ tướng, trong lúc chia tay các quan chức cấp cao của chính phủ. Nhận xét này có thể được hiểu là lời chỉ trích ngầm đối với Tập và đã không được đưa tin chính thức vào thời điểm đó.

Tình hình Trung Quốc sau cái chết của Lý đang nhạy cảm đến mức chính quyền Tập cần phải suy nghĩ kỹ càng về thời điểm tổ chức lễ tưởng niệm Lý và những biện pháp an ninh sẽ được triển khai.

Cái chết của Lý đến ngay trước tháng 11, đánh dấu một năm kể từ khi bắt đầu [phong trào “giấy trắng”](#) của giới trẻ, nhằm phản đối chính sách zero-Covid hà khắc của chính quyền Tập. Nó cũng là một phong trào nhanh chóng lan rộng khắp Trung Quốc.

Ngày 27/11/2022, người dân ở Bắc Kinh cầm những tờ giấy trắng để phản đối các lệnh hạn chế zero-COVID của Trung Quốc, sau buổi cầu nguyện cho các nạn nhân của vụ hỏa hoạn ở Ô Lỗ Mộc Tê. (Ảnh đã được chỉnh sửa vì lý do an toàn) © Reuters

Một năm trôi qua, nhiều thanh niên Trung Quốc vẫn thất vọng, không tìm được việc làm sau khi tốt nghiệp đại học. Những thanh niên này sẽ diễn giải lời chia tay của Lý Khắc Cường với các quan chức chính phủ cấp cao, những lời đang ngày càng vang vọng sau khi ông qua đời, như thế nào? Câu trả lời chính là chìa khóa cho tương lai chính trị và xã hội Trung Quốc.

Katsuji Nakazawa là nhà báo và biên tập viên cấp cao của Nikkei, hiện sinh sống tại Tokyo. Ông đã dành bảy năm làm phóng viên thường trú ở Trung Quốc và sau đó trở thành trưởng văn phòng Trung Quốc. Ông đã nhận Giải Nhà báo Quốc tế Vaughn-Ueda năm 2014.

Cái chết của Lý Khắc Cường đặt ra thách thức cho Bắc Kinh

02/11/2023

Capture à partir de : [nghiencuuquocte](https://nghiencuuquocte.org)

Nguồn: Sun Yu và Joe Leahy, “[‘Other leaders are corrupt’: Li Keqiang mourning poses challenge for Beijing](#),” *Financial Times*, 31/10/2023

Biên dịch: Nguyễn Thị Kim Phụng

Cái chết của cựu thủ tướng – người bị Tập Cận Bình gạt sang bên lề – đã tạo ra một thời điểm nhạy cảm cho Đảng Cộng sản Trung Quốc.

Hàng trăm người đưa tang đã đổ về ngôi nhà thời thơ ấu của Lý Khắc Cường để bày tỏ lòng thành kính đối với một chính trị gia chủ trương cải cách mà nhiều người xem là “thủ tướng của nhân dân,” tạo ra một thách thức chính trị tiềm ẩn đối với Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình.

Sự đau xót trước cái chết của Lý, người đột ngột qua đời vào tuần trước ở tuổi 68, đã xuất hiện ở nhiều thành phố và trên khắp mạng xã hội Trung Quốc. Nhiều người so sánh phong cách tương đối giản dị của cố thủ tướng với phong cách của những đồng nghiệp xa cách hơn của ông.

Các nhà phân tích nhận định nỗi tiếc thương bộc phát của công chúng đối với sự ra đi của Lý Khắc Cường, người phần lớn đã bị Tập Cận Bình gạt ra bên lề khi còn đương chức, đặt ra một tình huống nhạy cảm đối với Đảng Cộng sản Trung Quốc, trong lúc đảng này phải đối mặt với tốc độ phục hồi kinh tế chậm chạp và căng thẳng địa chính trị.

“Chúng tôi có rất nhiều nhà lãnh đạo tham nhũng, nhưng ông ấy không phải là một trong số họ,” trích lời một phụ nữ học cùng trường với Lý và đã tham gia vào đám đông đưa tiễn ông, được giám sát bởi lính canh. Bà cũng đặt hoa tại ngôi nhà nơi Lý đã trải qua một phần tuổi thơ của mình, ở Hợp Phì, tỉnh An Huy.

“Ông ấy quan tâm đến những người nghèo nhất trong xã hội,” bà nói thêm trong lúc lau nước mắt.

Là một nhà kinh tế được đào tạo bài bản, người đứng đầu chính phủ của Tập suốt một thập niên, từ năm 2013 đến năm 2023, trước khi ông bị thay thế vào tháng 3, Lý Khắc Cường từng được xem là một ứng viên cho ghế chủ tịch nước. Trong nhiệm kỳ thủ tướng, là nhân vật số 2 của Trung Quốc, Lý đã ủng hộ các chương trình cải cách theo định hướng thị trường và các chương trình chống đói nghèo. Nhưng ông đã dần bị gạt sang bên lề dưới sự lãnh đạo của Tập Cận Bình, nhà lãnh đạo quyền lực nhất Trung Quốc kể từ thời Mao Trạch Đông.

Cái chết của một lãnh đạo cấp cao thường là thời điểm nhạy cảm đối với Đảng Cộng sản, vì đảng phải cân bằng việc bày tỏ lòng thương tiếc cố quan chức và xác định di sản của người ấy đối với đảng, với việc ngăn chặn dịp này trở thành tâm điểm cho các cuộc biểu tình hoặc cơ hội để đưa ra những so sánh bất lợi cho ban lãnh đạo hiện tại.

“Đôi khi người ta có thể khen ngợi con đường không được chọn bằng cách đưa ra nhận xét về con đường đã được chọn,” Wen-Ti Sung, nghiên cứu viên thuộc Trung tâm Trung Quốc Toàn cầu của Hội đồng Đại Tây Dương, nói. “Đối với một số người, Lý Khắc Cường đại diện cho một thái độ tương đối tự do đối với các quan hệ giữa nhà nước và xã hội, và ông cũng ủng hộ việc tạo ra nhiều không gian hơn cho các lực lượng xã hội và thị trường.”

Tập từng phải đối mặt với tình huống tương tự vào tháng 11 khi cựu chủ tịch Giang Trạch Dân, nhà lãnh đạo Trung Quốc ở thời kỳ tăng trưởng cao và tương đối mở cửa kinh tế, qua đời ở tuổi 96.

Cái chết của Giang trùng hợp với sự bùng nổ của “phong trào biểu tình giấy trắng” tại các thành phố lớn trên khắp đất nước, nhằm chống lại lệnh phong tỏa nghiêm ngặt zero-COVID của Tập, khi những người biểu tình giương cao những tờ giấy trắng để ám chỉ đến sự kiểm duyệt và không khoan nhượng trước những lời chỉ trích đối với công tác kiểm soát đại dịch. Ngay sau đó, Tập đã huỷ bỏ chính sách này.

Tại nơi ở cũ của Lý Khắc Cường ở Hợp Phì, một phụ nữ lớn tuổi giận dữ tuyên bố rằng chính quyền tỉnh và thành phố nên làm nhiều hơn để tưởng nhớ sự ra đi của nhà lãnh đạo cấp cao. Bắc Kinh vẫn chưa công bố kế hoạch tổ chức tang lễ cấp nhà nước cho Lý, dù sau khi Giang qua đời, đảng đã thành lập một ban quốc tang do Tập làm chủ tịch và tổ chức lễ tưởng niệm hoành tráng tại Đại lễ đường Nhân dân ở Bắc Kinh.

Những người ngoài cuộc thì chần chừ không dám thảo luận về chính phủ hiện tại. “Chúng tôi không thể nói nhiều vì tình hình chung ở đây. Tất cả những gì chúng tôi có thể nói là mọi người yêu mến Thủ tướng Lý,” người phụ nữ lớn tuổi nói.

Tại làng Cửu Tử, cách Hợp Phì và nhà tổ của Lý Khắc Cường một giờ rưỡi đi xe, hàng trăm người đã đến đặt hoa trước một căn nhà tranh đơn sơ. Nhiều người thậm chí đã lái xe từ các tỉnh xa xôi đến để tưởng niệm một quan chức mà họ mô tả là “thủ tướng của nhân dân.”

Bó hoa do một công ty xây dựng gần Hợp Phì gửi tặng đã trích dẫn một câu mà Lý từng nói vào đầu năm ngoái, trong đại dịch coronavirus, để cố gắng trấn an các nhà đầu tư rằng Trung Quốc sẽ không đóng cửa với thế giới bên ngoài.

[“Sông Dương Tử và sông Hoàng Hà sẽ không chảy ngược dòng.”](#)

“Cánh cửa mở của Trung Quốc chắc chắn sẽ không đóng lại.”

Bó hoa kết lại bằng câu “Thủ tướng đáng kính của nhân dân, xin hãy yên nghỉ.”

[**Dân Trung Quốc âm thầm tưởng niệm ông Lý Khắc Cường**](#)

3 tháng 11 2023

Capture à partir de :[BBC](#)

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Người dân chen nhau đem hoa tới viếng ông Lý Khắc Cường trước căn nhà nơi ông từng sống hồi nhỏ ở Hợp Phì, tỉnh An Huy

Một tuần sau khi nguyên Thủ tướng Quốc vụ viện Lý Khắc Cường qua đời, hàng triệu dân Trung Quốc tìm cách âm thầm tưởng niệm ông trên mạng và ở thành phố quê ông.

Hôm thứ Năm tuần này, quốc kỳ Trung Quốc được hạ xuống nửa cột để Đảng Cộng sản và Nhà nước chính thức tưởng niệm cố Thủ tướng Lý Khắc Cường.

Báo chí nhà nước đăng hình Chủ tịch Tập Cận Bình mặc đồ đen, chia buồn với bà quả phụ của vị cố Thủ tướng.

Nhưng cái chết khá đột ngột của ông Lý tại Thượng Hải một tuần trước đó, ở tuổi 68 đã gây sốc cho nhiều người dân Trung Quốc.

Dù chính quyền tìm cách hạn chế việc bày tỏ cảm xúc của người dân về vị cố thủ tướng được cho là theo xu hướng cải cách, cởi mở, hàng trăm triệu lượt đọc về tin ông Lý tạ thế trên mạng xã hội cho thấy thái độ, tình cảm của người dân ra sao.

Theo BBC News hôm 02/11, hashtag trên Weibo về ông Lý Khắc Cường, người quê ở An Huy, đã nhận được hơn 360 triệu lượt đọc và 17 nghìn bình luận, tính tới 13:30 giờ địa phương cùng ngày.

Nhiều bình luận kín đáo ca ngợi ông là “được kính trọng trong lòng dân”, “thủ tướng vì dân”. Một số câu khác ám chỉ những nỗ lực cải cách của ông không được Đảng Cộng sản cho áp dụng, “Ông đã quá mệt vì muốn phục vụ dân”.

Nhưng nhiều bình luận đã nhanh chóng bị nhà chức trách xóa đi.

Tại Hợp Phì rất đông người dân tới tìm cách đặt hoa ở khu nhà mà ông Lý từng sống thời nhỏ.

Phóng viên BBC có mặt tại chỗ hôm qua cho hay quan chức địa phương tìm cách cản trở để báo chí không phỏng vấn người tới viếng.

Tuy thế, có những người dân tỏ ra bất bình.

Một phụ nữ trung tuổi nói “Ngài thủ tướng Lý rất vĩ đại, sao chúng tôi không được phép than khóc ông?”

Nhà thờ tổ họ Lý ở Cửu Tử, Định Viễn, tỉnh An Huy cũng nhận được rất nhiều hoa viếng.

Truyền thông nhà nước Trung Quốc tuần trước cho biết ông đang “nghỉ ngơi” ở Thượng Hải thì bị lên cơn đau tim bất ngờ hôm thứ Năm 26/10.

Đài truyền hình nhà nước CCTV cho biết ông qua đời vào đêm thứ Sáu dù các bác sĩ đã “tận tình cứu chữa”.

Nhưng mạng xã hội Trung Quốc cũng nêu ra một số câu hỏi như vì sao việc cấp cứu ông Lý Khắc Cường lại diễn ra ở một bệnh viện thứ hạng, không phải bệnh viện cho các quan chức cao cấp nhất của chế độ ở Thượng Hải.

Người dân tự động đi viếng ông Lý Khắc Cường ở Hợp Phì

Nguồn hình ảnh, Future Publishing
Ở Trịnh Châu cũng có cảnh người dân tự đặt hoa viếng ông Lý Khắc Cường

Nhà thờ họ Lý ở thôn Cửu Tử, trấn Định Viễn, tỉnh An Huy nhận được "rừng hoa" viếng của người dân

Chỉ thực hiện lời khuyên khi tác giả đã chết?

Một số báo nước ngoài vừa cho hay ông đã đề xuất từ lâu nay một cách tiếp cận khác với chủ trương của lãnh tụ tối cao Tập Cận Bình về vấn đề mất cân bằng trong phát triển giữa vùng duyên hải và vùng nội địa Trung Quốc.

Chính sách kinh tế cải cách cơ cấu và giảm nợ của ông, được gọi là "Likonomics" (Kinh tế học Lý Khắc Cường), nhằm giảm sự phụ thuộc của Trung Quốc vào tăng trưởng dựa trên nợ và thúc đẩy nền kinh tế phát triển bền vững.

Nhưng chỉ sau khi ông bị hạ bệ và vài ngày trước khi ông chết, Quốc hội Trung Quốc mới ra luật thực hiện chính sách nới hạn chế kiểm soát tài chính bắt buộc với các tỉnh, đô thị nội địa để họ có thể chủ động tháo gỡ được gánh nợ công do xây cất nhiều năm và đầu tư đại trà lãng phí.

Kể từ nay, ngân sách của các chính quyền địa phương được phép lạm chi lên tới 3,8%, vượt "lằn ranh đỏ, 3%" hồi tháng 3 năm nay.

Đây chính là đề xuất của Lý Khắc Cường những năm qua nhưng không được áp dụng.

Tuy thế, việc áp dụng bây giờ có thể bị cho là quá muộn, khi mà các tỉnh nghèo hơn của Trung Quốc đã nợ quá cao. Chẳng hạn tỉnh Quý Châu đã tạo ra khoản nợ gần 400 tỷ USD vì đổ tiền vào đầu tư công,

xây nhiều sân bay không cần thiết, chỉ vì quan chức bị buộc phải “chạy đua thành tích tăng trưởng” để làm hài lòng ông Tập.

Theo trang Geopolitical Futures tại Texas, Hoa Kỳ thì ông Lý cũng từng kín đáo tỏ ra không đồng ý với chính sách Không Covid hà khắc, điểm nhấn của quyền lực Tập Cận Bình hai, ba năm trước, gây tổn thất kinh khủng cho Trung Quốc.

Là một nhà kinh tế được đào tạo bài bản và thường xuyên trao đổi trực tiếp bằng tiếng Anh với các chuyên gia nước ngoài, ông bị nghi ngờ khi Chủ tịch Tập cấm các quan chức Trung Quốc “tham vấn” về việc nước với các chuyên gia ở Hoa Kỳ, châu Âu.

Vào cuối sự nghiệp, ông ngày càng bị gạt ra lề khi Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình tập hợp quyền lực xung quanh mình.

Một số nhà bình luận tại Nhật Bản cho rằng sau khi ông Lý, người luôn tìm cách giữ hoà khí với Nhật, qua đời, trong chính quyền TQ không còn ai ở cấp cao nhất dám đưa ra lời khuyên về ngoại giao trái với đường lối “cứng rắn” ở Đông Bắc Á mà ông Tập Cận Bình chủ trương.

Nguy cơ căng thẳng với Nhật sẽ tăng, và con số doanh nhân Nhật tại TQ thậm chí sẽ giảm đi nhanh chóng sau khi ông Lý Khắc Cường chết, truyền thông Nhật đưa tin.

Nguồn hình ảnh, EPA
Cố thủ tướng Lý Khắc Cường

Ít Tập, nhiều Lý hơn trong các phát biểu về chính sách của Trung Quốc

20/03/2022

Capture à partir de : [nghiencuuquocte](https://www.nghiencuuquocte.org)

Nguồn: Katsuji Nakazawa, [Less Xi, more Li in China policy speech](https://www.nikkei.com), *Nikkei Asia*, 10/03/2022.

Biên dịch: Nguyễn Thị Kim Phụng

Khi nền kinh tế suy thoái, các chính sách mang dấu ấn riêng của Chủ tịch Trung Quốc đã ít được nhấn mạnh hơn.

Thứ Sáu vừa qua, khi Lý Khắc Cường nhận câu hỏi từ các nhà báo trong và ngoài nước, đó có thể là lần xuất hiện cuối cùng của ông trong tư cách là thủ tướng Trung Quốc.

Cuộc họp báo của Thủ tướng diễn ra vào cuối kỳ họp Đại hội Đại biểu Nhân dân Toàn quốc hàng năm là thời điểm mà các phóng viên có thể trực tiếp đặt câu hỏi cho các nhà lãnh đạo Trung Quốc.

Theo thông lệ, một thủ tướng mới sẽ được chọn sau đại hội toàn quốc của Đảng Cộng sản Trung Quốc vào mùa thu này, và người đó sẽ nhậm chức vào mùa xuân năm sau, khi kỳ họp quốc hội kết thúc.

Thông thường, ở giai đoạn này, sau 10 năm đảm đương chức vụ, Lý sẽ trở thành một 'con vịt què.' Nhưng tình hình có thể không như vậy, theo các nguồn tin quan sát Trung Nam Hải của Bắc Kinh, nơi các nhà lãnh đạo Trung Quốc đặt văn phòng của họ.

Một nguồn tin cho biết: “Đáng ngạc nhiên là quyền lực của Thủ tướng đối với chính sách kinh tế hàng ngày đang được củng cố.”

Một người khác nói thêm: “Tình hình kinh tế khó khăn buộc chính phủ phải lựa chọn các chính sách cân bằng. Trong những ngày này, mọi người đang đánh giá cao Thủ tướng.”

Những ấn ý về sự thay đổi này đã được thể hiện trong Báo cáo Công tác của Chính phủ được Lý công bố hôm thứ Bảy. Bài phát biểu khai mạc kỳ họp quốc hội thường niên đề cập đến chính sách mới của Chủ tịch Tập Cận Bình về “thịnh vượng chung” chỉ một lần duy nhất.

Kế hoạch chỉ định thành phố Hàng Châu, nơi Tập đã phục vụ nhiều năm, trở thành “đô thị kiểu mẫu” cho thịnh vượng chung thậm chí còn không được nói đến. Cũng không có lời nào nhắc tới hệ thống “phân phối thứ ba,” kêu gọi những tập đoàn công nghệ khổng lồ như Alibaba và những người có thu nhập cao tự nguyện đóng góp.

Nếu xét đến việc các điểm này đã được nhấn mạnh trong các bài phát biểu trước đây, thật khó bỏ qua việc chúng biến mất, không được nhắc đến.

Cùng lúc đó, một trong các chính sách có đủ ‘thời lượng lên sóng’ là “kế hoạch đô thị hóa kiểu mới” mà Lý và các cố vấn của ông đang thúc đẩy. Kế hoạch này kêu gọi các thành phố và khu vực nông thôn phát triển theo hướng tích hợp.

Mục tiêu lớn của Tập về khắc phục tình trạng bất bình đẳng – trước đây được cho là chủ đề trọng tâm của đại hội toàn quốc của đảng – dường như đã bị bỏ lại phía sau.

Bản thân vị Chủ tịch nước cũng ít khi nói về thịnh vượng chung.

Khi Tập tham gia cuộc họp của đoàn đại biểu Khu tự trị Nội Mông vào ngày khai mạc đại hội, ông chỉ đề cập đến thịnh vượng chung đúng một lần, theo báo cáo chính thức của các phương tiện truyền thông.

Ngày hôm sau, Tập đã gặp các thành viên của Hội nghị Hiệp thương Chính trị Nhân dân Trung Quốc (Chính Hiệp), cơ quan cố vấn chính trị hàng đầu của đất nước. Nhận xét duy nhất đề cập đến thịnh vượng chung, theo báo cáo, đến từ một thành viên Chính Hiệp khi đó đang nêu ý kiến.

Điều này hoàn toàn trái ngược với khi Tập kêu gọi thịnh vượng chung vào tháng 8 năm ngoái, tại cuộc họp của Ủy ban Kinh tế và Tài chính Trung ương của đảng. Báo cáo truyền thông chính thức của buổi hôm đó đã sử dụng thuật ngữ “thịnh vượng chung” tới 16 lần.

Việc tung ra chính sách mới hồi ấy mạnh đến nỗi người ta phải đặt câu hỏi rằng liệu một cuộc cách mạng mới có đang bắt đầu?

Trong một năm rưỡi sau đó, sự nhiệt tình đối với thịnh vượng chung rõ ràng đã nguội lạnh đi.

Trong khoảng thời gian trước đại hội đảng toàn quốc, nhiều người từng cho rằng quyền lực của Tập là bất khả chiến bại, và nhiệm kỳ thứ ba là điều chắc chắn. Tuy nhiên, đã có một thay đổi nhỏ. Sự thay đổi đó đến từ nền kinh tế đang sa sút, tụt chậm dần đến mức đảng không thể chấp nhận được.

Sự chậm lại này không phải do nguyên nhân nào khác mà chính là vì các chính sách kinh tế cực đoan của ông Tập.

Ngay cả các quan chức trong chính quyền trung ương dưới quyền ông Lý cũng bày tỏ quan ngại. “Các công ty tư nhân quy mô vừa và nhỏ đang mất dần động lực,” một người nói. “Nếu tình hình không thay đổi, nền kinh tế hùng mạnh của Trung Quốc, mà chúng ta đã mất nhiều năm xây dựng, có thể sụp đổ trong chớp mắt.”

Trong Báo cáo Công tác, Tập đã tuyên bố mục tiêu tăng trưởng kinh tế vào khoảng 5,5% cho năm 2022. Dù mức này là dưới mục tiêu của năm 2021, hơn 6%, nhưng cao hơn đáng kể so với dự báo 4,8% của Quỹ Tiền tệ Quốc tế.

Đặt mục tiêu tăng trưởng mờ nhạt trong khoảng 4% là điều không thể chấp nhận được trước thềm đại hội toàn quốc của đảng. Tập không phản đối mục tiêu 5,5%. Nhưng điều đó có nghĩa là ông không dám làm nản lòng các công ty tư nhân bằng cách nhấn mạnh quá nhiều vào thịnh vượng chung.

Quan điểm chính thức hiện tại của bảy thành viên Ủy ban Thường vụ Bộ Chính trị, cơ quan ra quyết định hàng đầu của đảng, cho rằng thịnh vượng chung là mục tiêu lâu dài, chứ không phải là chính sách ngày một ngày hai.

Trước kỳ họp quốc hội thường niên, Lâm Nghi Phu, nhà kinh tế hàng đầu từng là phó chủ tịch cấp cao của Ngân hàng Thế giới, nhấn mạnh:

trước tiên cần phải “làm cho chiếc bánh lớn hơn” bằng cách tăng trưởng kinh tế.

Báo cáo Công tác vẫn giữ vững định hướng của chính sách nhà ở, mà Tập đã tổng kết bằng câu nói, “Nhà là để ở, không phải để đầu cơ.” Báo cáo cũng ủng hộ chính sách giảm gánh nặng chi phí giáo dục.

Nhưng trọng tâm trong báo cáo là các biện pháp chi tiết để cứu các công ty tư nhân siêu nhỏ, nhỏ, và vừa đang gặp khó khăn, vốn là lĩnh vực hoạt động của Lý.

Ngoài ra, báo cáo không đề cập đến việc áp dụng thuế tài sản, một đề xuất đã thu hút nhiều phản hồi khi nó được đưa ra.

Một vấn đề đau đầu khác là Ukraine.

Về khía cạnh này, Lý đã gián tiếp bày tỏ một cảm giác khủng hoảng. Ông nói: “Một phân tích toàn diện về các động lực phát triển trong và ngoài nước chỉ ra rằng, trong năm nay, rủi ro và thách thức đối với sự phát triển gia tăng đáng kể, và chúng ta phải cố gắng để vượt qua chúng.”

Lý nhắc đến vấn đề này vì ngoài quan hệ ngày càng xấu đi với Mỹ, xung đột ở Ukraine cũng đang làm tăng thêm gánh nặng cho nền kinh tế Trung Quốc.

Giá dầu tăng chóng mặt sẽ tác động trực tiếp đến nền kinh tế Trung Quốc. Nước này cũng sẽ phải đối mặt với áp lực ngày càng lớn từ các quốc gia phương Tây, vì Trung Quốc đang hỗ trợ Nga trong cuộc chiến với Ukraine. Việc gián đoạn chuỗi cung ứng ngày càng trở nên nghiêm trọng hơn có thể xảy ra.

Không thể dẫn đầu về kinh tế, Tập đang chuyển sự chú ý sang chính trị.

Trong bài phát biểu tại Trường Đảng Trung ương vào ngày 1/3, Tập cho biết đảng sẽ kiên quyết duy trì tập trung vào “xây dựng kinh tế,” nhưng vì có những động lực mới, nên “chúng ta không thể đi giày mới mà lại đi theo con đường cũ.”

Cụm từ “xây dựng kinh tế” là một sự ủng hộ dành cho cựu lãnh đạo Đặng Tiểu Bình, người đã thúc đẩy “mở cửa và cải cách.” Nhưng so sánh với việc “đi giày” cho thấy Tập đang mong muốn thúc đẩy kỷ nguyên của chính mình.

Trong các phiên họp tại Đại hội Đại biểu Nhân dân Toàn quốc, Tập đã ca ngợi về tính ưu việt của hệ thống chính trị và quản trị của Trung Quốc, trích dẫn cuộc chiến chống lại COVID-19 thành công của đất nước, và việc đưa hàng triệu người thoát cảnh nghèo đói, trái ngược với tình trạng hỗn loạn ở phương Tây.

Nhưng logic này cũng có rắc rối, bởi nó đưa Tập về phe Tổng thống Nga Vladimir Putin, và hoàn toàn chống lại phương Tây. Cuộc đối đầu của Trung Quốc với phương Tây sẽ chỉ trở nên gay gắt hơn với loại ngôn ngữ này.

Trong nước, Tập có thể không còn có tiếng nói tuyệt đối trong chính sách kinh tế. Hệ thống lãnh đạo tập thể truyền thống đã trở lại, dù chỉ là nhen nhóm.

Tuy nhiên, di sản chính trị mà Tập dành 9 năm hun đúc bằng chiến dịch chống tham nhũng khốc liệt sẽ không dễ dàng biến mất.

Liệu Tập có sớm lấy được đà tiến? Hay là ông đã ở bên kia của sườn dốc?

Đợt thay đổi nhân sự đầu tiên có thể đến vào bất cứ lúc nào. Mọi con mắt đều đổ dồn vào việc liệu các trợ lý thân cận của Tập, đang ở rải rác khắp Trung Quốc, có được triệu tập trở lại Bắc Kinh và được giao những vai trò quan trọng hay không.

[Lý Khắc Cường đã trở lại, và 'Likonomics' cũng vậy](#)

23/05/2022

Capture à partir de : [nghiencuuquoc](https://www.nghiencuuquoc.com)

Nguồn: Katsuji Nakazawa, "[Premier Li is back, and so is 'Likonomics'](#)," *Nikkei Asia*, 19/05/2022

Biên dịch: Nguyễn Thị Kim Phụng

Những sai lầm kinh tế của Chủ tịch Tập Cận Bình đã mở đường cho việc chia sẻ quyền lực.

Việc Thủ tướng Lý Khắc Cường bất ngờ quay lại gia tăng quyền lực gần đây đang là chủ đề bàn tán khắp Trung Quốc.

Thủ tướng Trung Quốc theo truyền thống sẽ chịu trách nhiệm về các chính sách kinh tế vĩ mô, với tư cách là người đứng đầu Quốc vụ viện, tức chính phủ Trung Quốc. Nhưng Chủ tịch Tập Cận Bình đã tập trung hết quyền lực vào tay mình, nên trong 9 năm qua, quyền lực của Lý chỉ là trên danh nghĩa.

Tuy nhiên, tình hình đã thay đổi đáng kể trong tháng qua.

Sáng thứ Bảy vừa qua, các thành viên của Đảng Cộng sản Trung Quốc đã rất ngạc nhiên khi lật mở các trang của tờ *Nhân dân Nhật báo*, cơ quan ngôn luận của đảng cầm quyền. Nằm ngay ở trang 2 là toàn văn bài phát biểu của Lý ba tuần trước đó.

Tác động thực ra không đến từ nội dung lời nói của vị Thủ tướng tại hội nghị ngày 25/04 về chính trị trong sạch, mà đến từ việc nó đã được dành cho tận 10.000 từ trên trang báo chính thức.

Về nội dung, Lý nói đến chính trị trong sạch – phù hợp với chính sách lớn của Tập là xóa bỏ tham nhũng. Nhưng nếu xem xét cẩn thận hơn,

chúng ta sẽ thấy nhiều yếu tố thú vị trong bài phát biểu của vị thủ tướng.

Hầu như trong suốt bài phát biểu của mình, Lý đều nói về nền kinh tế: các biện pháp tái thiết kinh tế, cam kết đối với cơ chế thị trường, giảm gánh nặng thuế, hỗ trợ các công ty vừa và nhỏ, cũng như tạo việc làm.

Đây là những trụ cột của 'Likonomics,' thuật ngữ được tạo ra vào giai đoạn đầu của nhiệm kỳ, để mô tả các ưu tiên của Lý. Sau đó, Likonomics đã bị tạm dừng khi Tập giành quyền điều hành nền kinh tế. Nhưng bài phát biểu ngày 25/04 báo hiệu rằng cảm nang kinh tế của Lý đã trở lại một cách ngoạn mục.

Đáng chú ý nhất là câu, "Thúc đẩy phát triển kinh tế và xã hội là trách nhiệm cơ bản của chính quyền các cấp, và cũng là yêu cầu thiết yếu để cải thiện hoạt động của đảng và xây dựng chính quyền trong sạch."

Thủ tướng Lý thậm chí còn nói về cách điều hành Đảng Cộng sản. Đây vốn dĩ là đặc quyền của Tập.

"Thủ tướng nhấn mạnh sự cần thiết phải nỗ lực hơn nữa để chống lại các thủ tục vô lý, chủ nghĩa quan liêu, chủ nghĩa hưởng lạc và thói xa hoa, đặc biệt tập trung vào hai vấn đề đầu tiên," Tân Hoa Xã đưa tin sau buổi họp.

Kinh tế Trung Quốc suy giảm vào tháng 4 đã gây sốc cho nhiều người.
© AP

Một điểm đáng chú ý khác trong bài phát biểu là Lý gần như không đề cập đến chính sách zero-Covid của Tập, dù nó đã được tái khẳng định tại cuộc họp gần đây của Ủy ban Thường vụ Bộ Chính trị, cơ quan ra quyết định hàng đầu của đảng.

Điểm này có thể liên quan đến kết quả hoạt động kinh tế của Trung Quốc trong tháng 4 vừa qua, vốn rất tệ. Sản xuất công nghiệp và doanh số bán lẻ đều giảm so với cùng kỳ năm ngoái, không chỉ bởi zero-Covid, mà còn liên quan đến cuộc đàn áp đối với các tập đoàn công nghệ, các công ty liên quan đến lĩnh vực bất động sản, và các trung tâm gia sư, vốn được lần lượt tiến hành theo chỉ đạo của Tập.

Nếu đem hàng loạt diễn biến gần đây ra phân tích về mặt chính trị, có thể kết luận rằng đã có một số thay đổi quan trọng trong nội bộ đảng kể từ tháng 4, khi nền kinh tế Trung Quốc rõ ràng đã mất động lực tăng trưởng.

Bài đăng về Lý Khắc Cường của *Nhân dân Nhật báo* cho thấy sự thay đổi trong hoạch định chính sách kinh tế – từ chế độ do Tập nắm toàn quyền, sang một chế độ do Lý cầm lái. Ít nhất, có thể nói rằng sẽ có nhiều sự phối hợp chính sách hơn trong tương lai.

Tuy nhiên, Tập sẽ không lạng lẽ bước sang một bên. Trong một hành động được nhiều người coi là phản pháo, Ủy ban Cải cách và Phát triển Quốc gia – do một trong những trợ lý đắc lực của Tập, Hà Lập Phong, đứng đầu – đã cho ra mắt một tạp chí mới có tên gọi “Nghiên cứu Tư tưởng Kinh tế Tập Cận Bình.”

Bằng cách đóng khung nền kinh tế như một phần trong “tư tưởng” của Tập, Ủy ban Cải cách và Phát triển Quốc gia đang báo hiệu rằng Chủ tịch nước vẫn đang nắm quyền kiểm soát chung trong thời kỳ mới.

Ông Tập, ở vị trí trung tâm, tại buổi lễ kỷ niệm 100 năm thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản tại Đại lễ đường Nhân dân ở Bắc Kinh vào ngày 10 tháng 5. ©Tân Hoa xã/AP

Trong khi đó, thuộc hạ của Tập đã gây áp lực trong sự kiện kỷ niệm 100 năm ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản, vốn là cơ sở quyền lực của Lý và người bảo trợ của ông, cựu Chủ tịch Hồ Cẩm Đào.

Tổ chức này đã đạt đến thời kỳ hoàng kim dưới thời của Hồ. Vị cựu chủ tịch từng là Bí thư Thứ nhất của Đoàn Thanh niên, chức vụ hàng đầu của tổ chức, vài năm sau đó, Lý cũng đảm nhiệm chức vụ này.

Nhưng vận may của Đoàn Thanh niên đã biến mất, và chuỗi ngày đen tối của nó đã bắt đầu khi Tập trở thành nhà lãnh đạo tối cao của Trung Quốc.

Biểu trưng cho sự sa sút của Đoàn là bầu không khí mờ nhạt tại sự kiện kỷ niệm 100 năm thành lập vào ngày 10/05.

Lễ kỷ niệm lần thứ 90 vào tháng 05/2012 đã được tổ chức tại Khách sạn lớn của Đại lễ đường Nhân dân. Nhưng lễ kỷ niệm 100 năm chỉ được tổ chức trong Phòng tiệc, vốn nhỏ hơn. Danh sách những người tham gia cũng giảm đi đáng kể.

Lễ kỷ niệm 90 năm thành lập Đoàn Thanh niên Trung Quốc được tổ chức tại Khách sạn lớn của Đại lễ đường Nhân dân vào tháng 05/2012. (Ảnh chụp màn hình từ CCTV)

Phát biểu tại lễ kỷ niệm 100 năm, Tập nhấn mạnh tầm quan trọng của “đấu tranh” trước những đại biểu trẻ tuổi, đồng thời nói, “Đoàn Thanh niên Cộng sản sẽ không thành hình nếu không có Đảng Cộng sản Trung Quốc.”

Hạ Quân Khoa, Bí thư Thứ nhất đương nhiệm của Đoàn Thanh niên, đã ca ngợi Tập, nói rằng Trung Quốc sẽ tiếp tục tiến tới “sự phục hưng vĩ đại của dân tộc Trung Hoa” miễn là đất nước vẫn được chèo lái bởi Tập.

Sự sa sút của Đoàn Thanh niên cũng được thể hiện qua số liệu. Số lượng đoàn viên đã giảm mạnh sau nhiều năm tăng trưởng ổn định cho đến thời kỳ Hồ Cẩm Đào.

Chủ tịch Hồ Cẩm Đào dự lễ kỷ niệm 90 năm thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản vào tháng 05/2012. (Ảnh chụp màn hình từ CCTV)

Đoàn Thanh niên có 89,9 triệu thành viên vào cuối năm 2012, nhiều hơn con số 85,12 triệu thành viên của Đảng Cộng sản. Nhưng số lượng thành viên đã giảm xuống còn 73,71 triệu vào cuối năm 2021.

Số lượng đảng viên của Đảng Cộng sản đã tăng hơn 10 triệu người trong cùng thời kỳ đó.

Sự sụt giảm đoàn viên thanh niên phần lớn là do việc áp dụng nghiêm ngặt một quy tắc yêu cầu những người đã đủ 28 tuổi phải rời khỏi Đoàn, ngoại trừ các thành viên ban điều hành.

Một số thành viên của Đoàn Thanh niên thường ở lại tổ chức cho đến khi 35 tuổi. Nhưng dù thế nào đi nữa, bản thân điều đó không đủ để giải thích được việc mất đi 16 triệu thành viên trong suốt chín năm qua.

Ảnh hưởng của Đoàn Thanh niên cũng giảm sút. Năm 2016, chính quyền Tập đã công bố kế hoạch cải cách nghiêm ngặt đối với Ban chấp hành Trung ương Đoàn Thanh niên, nhấn mạnh điều mà họ cho là bốn vấn đề lớn của ban, bao gồm việc trở nên “quan liêu” và chỉ chú trọng “giải trí.”

Cụm từ “chú trọng vào giải trí” ở đây có nghĩa là Đoàn đã không hoạt động đúng chức năng của nó.

Các cựu thành viên của Đoàn đã bị mất mặt, bao gồm cả Hồ Xuân Hoa, người sau này trở thành phó thủ tướng.

Phó Thủ tướng Hồ Xuân Hoa từng là Bí thư Thứ nhất của Đoàn Thanh niên Cộng sản Trung Quốc. © Reuters

Đối với Tập, người thuộc “thế hệ đỡ thứ hai,” hay con của các nhà lãnh đạo đảng thời cách mạng, Đoàn Thanh niên khổng lồ là một nhóm đối địch với quyền lực chính trị của ông.

Sự hồi sinh của Thủ tướng Lý và thái độ lạnh lùng đối với sự kiện kỷ niệm 100 năm ngày thành lập Đoàn là hai làn sóng mâu thuẫn trong nội bộ đảng. Chúng được cho là phản ánh cuộc giằng co chính trị đang diễn ra trong lúc chờ đợi đại hội toàn quốc tiếp theo của Đảng Cộng sản vào mùa thu này.

Lý đã công khai cho biết đây là năm cuối cùng của ông với tư cách là thủ tướng. Nhưng vẫn có khả năng ông sẽ đảm nhận một chức vụ quan trọng đáng kể trong 5 năm nữa, sau đại hội toàn quốc sắp tới của đảng. Bởi vì Lý, 66 tuổi, chưa đủ tuổi nghỉ hưu – 68 tuổi – vào mùa thu này.

Đó sẽ là một vấn đề lớn đối với Tập, người cho đến nay vẫn nắm quyền cai trị mà không bị thách thức. Thật ra ông vẫn có thể là Tổng Bí thư của đảng nhưng sẽ chỉ là lãnh đạo trên danh nghĩa, nếu ông đi sai nước cờ của mình.

Để tiếp tục là một nhà lãnh đạo vô song, Tập phải giành chiến thắng trong các trận chiến chính trị. Lịch sử cho chúng ta biết rằng những diễn biến quan trọng luôn xảy ra trước thềm đại hội đảng.

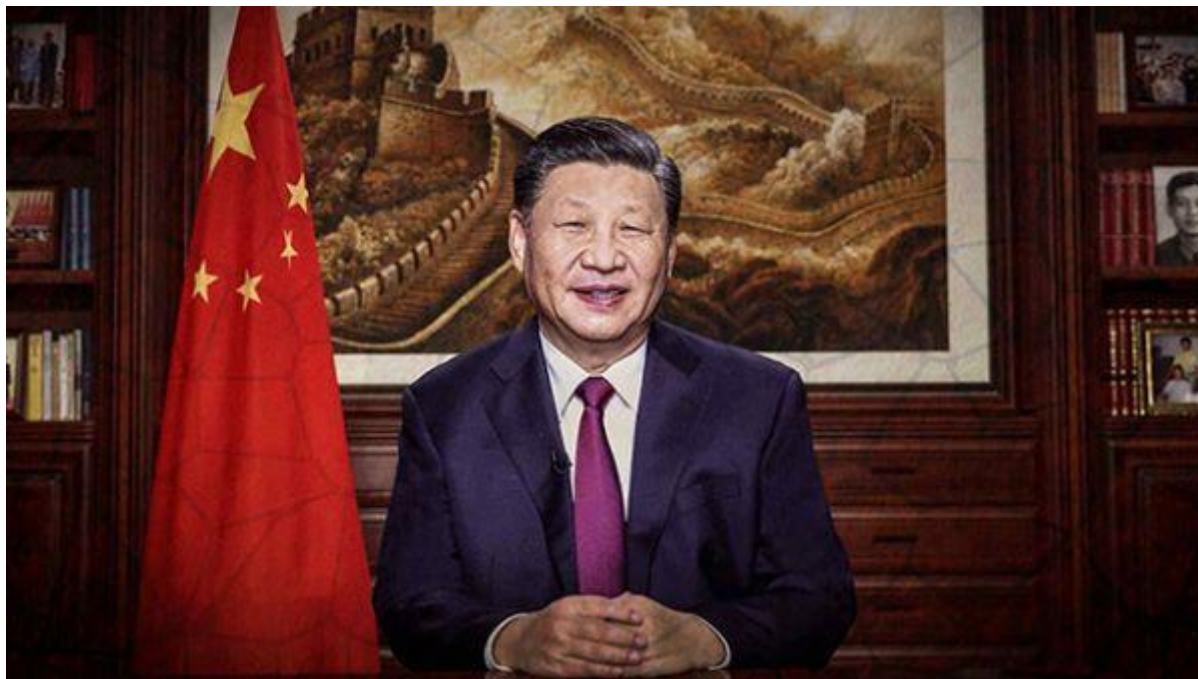
Katsuji Nakazawa là nhà báo và biên tập viên cao cấp của Nikkei, hiện sinh sống tại Tokyo. Ông đã dành bảy năm làm phóng viên thường trú ở Trung Quốc và sau đó trở thành trưởng văn phòng Trung Quốc. Ông đã nhận Giải Nhà báo Quốc tế Vaughn-Ueda năm 2014.

[Tập Cận Bình sẽ thua nếu chỉ tại vị thêm 5 năm](#)

06/02/2022

Capture à partir de : [:nghiencuuquoc](https://www.nghiencuuquoc.com)

Nguồn: Katsuji Nakazawa, [If Xi secures just 5 more years, he loses](#), *Nikkei Asia*, 27/01/2022.

Biên dịch: Nguyễn Thị Kim Phụng

Vị lãnh đạo tối cao của Trung Quốc chỉ có thể duy trì quyền lực nếu các cấp dưới tin rằng ông sẽ còn tại nhiệm lâu dài.

Dưới đây là một thước đo thú vị để đánh giá thành công của Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình, tại đại hội toàn quốc của đảng cầm quyền vào cuối năm nay.

“Nếu tất cả những gì ông ấy nhận được chỉ là một nhiệm kỳ tổng bí thư 5 năm nữa, tức là triển vọng về thời kỳ cầm quyền dài lâu không còn rõ ràng, thì trên thực tế, đó sẽ là một thất bại,” một nguồn tin chính trị Trung Quốc tiết lộ. Người này cho biết sự kiểm soát của Tập đối với đảng sẽ dần yếu đi.

Bình luận này phản ánh bầu không khí căng thẳng kéo dài hơn hai tháng qua, kể từ khi “[Nghị quyết lịch sử lần thứ ba](#)” được thông qua tại Hội nghị trung ương 6 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc vào tháng 11.

Trong bối cảnh hiện tại, chỉ có một điều chúng ta có thể chắc chắn, đó là Chủ tịch Tập Cận Bình, người kiêm chức tổng bí thư, sẽ không nghỉ hưu tại đại hội đảng toàn quốc sắp tới. Nhưng thời hạn cầm quyền sau đó của ông sẽ phụ thuộc vào kết quả của những trận chiến chính trị diễn ra trong khoảng chín tháng tiếp theo.

Nếu một nhà lãnh đạo của một quốc gia dân chủ còn tại nhiệm 5 năm, có lẽ sẽ chẳng ai nói rằng người đó là một ‘con vịt què’ [chính khách

sắp về vườn]. Tuy nhiên, điều này không áp dụng ở Trung Quốc, nơi mọi thứ được quyết định thông qua cuộc chiến tranh giành quyền lực trong đảng, mà người ngoài cuộc ít khi biết được nội tình.

Nếu người dân Trung Quốc bắt đầu cảm thấy rằng vị lãnh đạo cao nhất của họ trong 5 năm nữa có thể là một người khác, thì thái độ của họ, từ lúc đó trở đi, có thể sẽ thay đổi. Họ có thể giả vờ tuân theo mệnh lệnh, nhưng âm thầm kháng cự.

Nhìn lại, cựu Chủ tịch Hồ Cẩm Đào đã bắt đầu mất khả năng kiểm soát các vấn đề đối nội và đối ngoại ngay từ năm 2008, một năm sau khi nhiệm kỳ thứ hai của ông bắt đầu tại đại hội toàn quốc vào mùa thu trước đó.

Bí thư Trùng Khánh mới được bổ nhiệm khi ấy, Bạc Hy Lai, bắt đầu làm loạn, phát động một chiến dịch “nhạc đỏ” theo kiểu Mao Trạch Đông, nhằm khai thác tình cảm dân tộc chủ nghĩa và thúc đẩy tham vọng chính trị của riêng mình. Bạc hiện đang thụ án chung thân sau khi bị thanh trừng.

Sự bất tuân đối với Hồ, người được cho là sẽ nghỉ hưu vài năm sau đó, cũng ảnh hưởng đến chính sách ngoại giao của Trung Quốc đối với Nhật Bản. Trung Quốc đã không triển khai thỏa thuận với Nhật về các mỏ khí đốt trên Biển Hoa Đông, một thỏa thuận đạt được theo sáng kiến của Hồ.

Thỏa thuận năm 2008 ban đầu báo hiệu một sự hoà giải giữa hai nước láng giềng châu Á. Nhưng các cuộc đàm phán hiệp định, liên quan đến việc cùng phát triển các mỏ khí đốt, đã không có tiến triển và cuối cùng rơi vào bế tắc.

Song song với đó, các công ty năng lượng thuộc sở hữu nhà nước, cùng nhiều quan chức và sĩ quan quân đội Trung Quốc, tuy trước mặt tỏ ra tuân thủ mệnh lệnh, nhưng sau lưng lại bí mật chế giễu nó, lo ngại lợi ích riêng của họ sẽ bị xâm phạm.

Nếu người ta tin rằng Hồ sẽ tiếp tục nắm quyền sau đại hội đảng toàn quốc năm 2012, hẳn ông đã có thể khiến các nhóm kháng cự phải quỳ gối.

Tập khi ấy là thành viên của Ủy ban Thường vụ Bộ Chính trị, cơ quan ra quyết định hàng đầu của đảng, và những quan sát của chính ông đã dẫn đến việc ông bị ám ảnh phải đảm bảo nắm quyền một cách lâu

dài. Nếu có thể, ông muốn trở thành một nhà lãnh đạo trọn đời. Một cách để làm điều này là Tập phải trở thành “chủ tịch đảng,” chức vụ mà Mao Trạch Đông là người cuối cùng từng nắm giữ.

Nhưng để giành được danh hiệu đó tại đại hội toàn quốc sắp tới, Tập sẽ cần có thành tích vững chắc, ngang bằng với Mao.

Nghị quyết lịch sử lần thứ ba đã cho Tập động lực để bắt kịp, hoặc thậm chí vượt qua, cựu lãnh đạo Đặng Tiểu Bình về địa vị trong lịch sử đảng. Nhưng không phải tất cả các thành viên của đảng đều tin rằng ông đã đủ uy tín để đạt được vị trí đó.

Trùng hợp thay, ngày 18/01 cũng đánh dấu lễ kỷ niệm 30 năm của một trong những thành tựu quan trọng của Đặng.

Ngày 18/01/1992, Đặng bắt đầu chuyến “Nam tuần” nổi tiếng của mình. Ông dành khoảng một tháng để thị sát tỉnh Hồ Bắc, tỉnh Quảng Đông, và thành phố Thượng Hải, kêu gọi đẩy mạnh cải cách và mở cửa.

Kể từ vụ Thảm sát Thiên An Môn vào tháng 06/1989 chống lại những người biểu tình ủng hộ dân chủ, nền kinh tế Trung Quốc đã sa vào tình trạng ảm đạm, do sự trừng phạt của các quốc gia công nghiệp phát triển, và chính sách thắt lưng buộc bụng của chính nước này. Nhưng sau chuyến Nam tuần của Đặng, Trung Quốc bắt đầu chuyển hướng sang kinh tế thị trường.

Ba mươi năm trôi qua, với việc Trung Quốc ngày nay muốn tập trung vào thời đại mới của Tập, đã không có sự kiện lớn nào nhằm kỷ niệm 30 năm chuyến đi của Đặng. Công khai ca ngợi thành tích của Đặng đã trở thành một hành động nguy hiểm.

Mới đây đã có một bài báo thu hút nhiều bàn luận, phản ánh tình hình chính trị tế nhị của Trung Quốc hiện nay. Nó có tiêu đề “Vòng tròn nhỏ phá vỡ quy tắc lớn,” được đăng tải hôm thứ Sáu trên Thời báo Học tập, tờ báo của Trường Đảng Trung ương.

Bài báo viết rằng: “Chúng ta phải kiên quyết ngăn chặn những kẻ tham vọng và những kẻ âm mưu ăn cắp quyền lực của đảng và nhà nước.” “Lòng trung thành tuyệt đối với Đảng không phải trừu tượng mà là cụ thể, không phải có điều kiện mà là vô điều kiện, và luôn được thể hiện trong những hành động thiết thực”.

Nói một cách đơn giản, bài báo kêu gọi bảo vệ Ủy ban Trung ương Đảng, với hạt nhân là Tập, và hệ tư tưởng của ông. Nó cũng yêu cầu lòng trung thành tuyệt đối với đảng, một cách cụ thể và vô điều kiện, để những kẻ mưu phản không thể chiếm đoạt quyền lực.

Bài báo này ám chỉ ai, khi nói về ‘những vòng tròn nhỏ’?

Một trong số đó là Tôn Lập Quân, cựu Thứ trưởng Bộ Công an, người đã bị bắt giam do cáo buộc nhận hối lộ 14 triệu USD, trong đó có 300.000 USD tiền mặt được giấu trong một lô hải sản.

Những kẻ mưu phản này liệu có tham vọng chính trị như Bạc Hy Lai không? Điều đó không được tiết lộ. Nhưng chúng ta có thể ước đoán được mục tiêu từ những phát biểu gần đây của Tập.

Tại Hội nghị Trung ương 6 hồi tháng 11, Tập thề sẽ “đập tan những kẻ nào trong đảng bị cuốn vào các nhóm lợi ích, các nhóm quyền lực, và các tầng lớp đặc quyền.”

Nội dung đầy đủ của bài phát biểu trong hội nghị tháng 11 đã không được công bố mãi cho đến tháng 1. Trên thực tế, đó chính là một lời tuyên chiến với những người trong đảng.

Một nguồn tin thân cận với chính trường Trung Quốc cho biết, các nhóm lợi ích mà Tập nhắm tới bao gồm các đại gia công nghệ, như Ant Group, Alibaba Group và Didi, các nhà phát triển bất động sản lớn, như China Evergrande Group và Fantasia Holdings Group, cũng như ngành công nghiệp dạy thêm.

Các công ty tư nhân này có xu hướng gần gũi với những chính trị gia giả vờ phục tùng Tập, nhưng âm thầm bất mãn. Các công ty này thường hỗ trợ tài chính cho các lực lượng chính trị như vậy.

Trong số các lực lượng này có “phe Thượng Hải”, đứng đầu là cựu Chủ tịch Giang Trạch Dân, và phụ tá thân cận của ông, cựu Phó Chủ tịch Tăng Khánh Hồng.

Họ duy trì ảnh hưởng mạnh mẽ trong giới chính trị và công chức, những người có thể làm biến động nền kinh tế. Cảnh giác trước nhóm này, Tập hiện đã sẵn sàng áp dụng lập trường cứng rắn hơn, chống lại thái độ hai mặt của họ.

Đài Truyền hình Trung ương Trung Quốc, do nhà nước điều hành, đã cho phát sóng một chương trình đặc biệt có tựa đề “Không khoan

nhượng [đổi với tham nhũng],” bắt đầu từ giữa tháng 1, nêu bật vấn đề “an ninh chính trị.”

Chương trình đã ghi lại lời thú nhận “loạt tội ác” của Tôn Lập Quân, người với tư cách là Thứ trưởng Bộ Công an, từng có nhiệm vụ kiểm soát các cơ quan cảnh sát trên khắp đất nước.

Chương trình ca ngợi chiến dịch chống tham nhũng là thành tựu lớn nhất của chính quyền Tập, và cảnh báo rằng chính quyền sẽ tiếp tục sử dụng nắm đấm chính trị trong thời gian chuẩn bị tiến tới đại hội toàn quốc.

Cuộc chiến chống tham nhũng thành công là thành tựu duy nhất của Tập. Và trong bối cảnh nền kinh tế Trung Quốc đang xuống dốc, ông không còn lựa chọn nào khác ngoài việc đẩy mạnh chiến dịch chống tham nhũng mang dấu ấn của ông nhằm tiêu diệt kẻ thù.

Nếu chính quyền thành công một lần nữa, Tập không chỉ có thể đảm bảo thêm một nhiệm kỳ 5 năm, mà còn có quyền dàn xếp một đội hình mới cho Ủy ban Thường vụ Bộ Chính trị, theo hướng có lợi cho bản thân ông.

Nếu người ta nghĩ rằng Tập sẽ trị vì với tư cách là nhà lãnh đạo cao nhất của Trung Quốc trong ít nhất 10 năm nữa, hoặc thậm chí là suốt đời, thì ông có thể sẽ không trở thành một con vịt què.

Mùa hè năm 2017, khi đại hội toàn quốc của đảng gần kề, Tôn Chính Tài, khi đó là quan chức cấp cao nhất của Trùng Khánh, đồng thời là ủy viên Bộ Chính trị, đã đột ngột bị thanh trừng. Ông được đánh giá là ứng viên hàng đầu trong cuộc đua của những người một ngày nào đó sẽ thế chỗ Tập.

Nhiều khả năng một nhân vật có ảnh hưởng khác sẽ bị thanh trừng trong năm nay.

Katsuji Nakazawa là nhà báo và biên tập viên cấp cao của Nikkei, hiện sinh sống tại Tokyo. Ông đã dành bảy năm làm phóng viên thường trú ở Trung Quốc và sau đó trở thành trưởng văn phòng Trung Quốc. Ông đã nhận Giải Nhà báo Quốc tế Vaughn-Ueda năm 2014.

[Vì sao ông Lý Khắc Cường qua đời lại nguy hiểm đối với ông Tập](#)

Capture à partir de : [BBC](#)

Nguồn hình ảnh, Reuters

- Tác giả, Stephen McDonell
- Phóng viên chuyên về Trung Quốc
- 28 tháng 10 2023

Việc một nhà lãnh đạo ở Trung Quốc qua đời có thể mở ra những thay đổi lớn, như đã xảy ra sau thời Mao Trạch Đông, hoặc có thể dẫn đến biến động chính trị, giống như khi sự thương tiếc dành cho ông Hồ Diệu Bang biến thành cuộc biểu tình ở Quảng trường Thiên An Môn năm 1989.

Vì lý do này, việc cựu thủ tướng Lý Khắc Cường qua đời đã kích hoạt nhiều biện pháp khác nhau để đảm bảo duy trì sự ổn định ở Trung Quốc.

Một cuộc trấn áp việc sử dụng VPN đang được tiến hành nhằm giảm khả năng truy cập của công dân Trung Hoa vào các trang mạng không do Đảng Cộng sản kiểm soát.

Đảng không muốn để tang một cựu lãnh đạo quyền lực số hai, nổi tiếng, tự do để gây ra sự chỉ trích rộng rãi hơn đối với chính quyền hiện tại, do ông Tập Cận Bình lãnh đạo.

Không chỉ vì ông Lý qua đời đột ngột do đau tim chỉ vài tháng sau khi từ chức, mà còn vì những gì ông đại diện: một cách thức điều hành Trung Quốc tiềm năng với những ưu tiên khác với những ưu tiên của Tổng Bí thư Tập Cận Bình.

[Lý Khắc Cường: Cựu Thủ tướng Trung Quốc qua đời vì đau tim ở tuổi 68](#)

[Đại hội Đảng Trung Quốc: Lý Khắc Cường 'sẽ nghỉ hưu', Vương Nghị 'có thể vào Bộ Chính trị'](#)

[Lý Cường: Người dự kiến là tân Thủ tướng Trung Quốc là ai?](#)

Ông Lý là một người theo chủ nghĩa thực dụng sáng suốt và dửng dưng như không quan tâm lắm đến hệ tư tưởng. Và đây là một lý do tại sao ông lại là một nhân vật cô đơn như vậy trong Ban Thường vụ Bộ Chính trị trước đây gồm bảy người, cơ quan ra quyết định quyền lực nhất đất nước.

Sau đó, cái được gọi là "Chỉ số Lý Khắc Cường" được ra đời thông qua một văn bản nổi tiếng của Bộ Ngoại giao Mỹ và được công bố trên Wikileaks. Với tư cách là Bí thư tỉnh ủy tỉnh Liêu Ninh lúc bấy giờ, ông Lý được cho là đã nói với đại sứ Mỹ vào năm 2007 rằng số liệu GDP của địa phương là không đáng tin cậy để đánh giá tình hình kinh tế.

Ông Lý cho biết ông đã sử dụng ba chỉ số khác để phân tích tăng trưởng: khối lượng hàng hóa được vận chuyển qua đường sắt, mức tiêu thụ điện và giải ngân vốn vay ngân hàng.

Việc chỉ trích số liệu thống kê chính thức của Trung Quốc, ngay cả sau những cánh cửa đóng kín, với Mỹ không thể khiến các đối thủ chính trị của ông hài lòng.

Cựu Thủ tướng Lý Khắc Cường được coi là một trong những nhân vật chính trị thông minh nhất trong thế hệ của mình. Ông được nhận vào Trường Luật Đại học Bắc Kinh danh tiếng ngay sau khi các trường đại học mở cửa trở lại sau Cách mạng Văn hóa thảm khốc của Chủ tịch Mao Trạch Đông.

Trong một Đảng do các kỹ sư thống trị, ông Lý là một nhà kinh tế học, người nổi tiếng với việc "nói đúng sự thật" bằng cách thừa nhận một cách trung thực và công khai các vấn đề kinh tế của Trung Quốc như một cách để tìm ra giải pháp cho các vấn đề này.

Nguồn hình ảnh, Reuters

Các phóng viên giơ tay trong cuộc họp báo của ông Lý vào tháng 3/2017

Trong đại dịch, ông đã nói về những thiệt hại mà chính sách zero Covid đặc trưng của ông Tập đã gây ra cho nền kinh tế và người dân thường Trung Quốc.

Đương nhiên, ông không trực tiếp chất vấn nhà lãnh đạo tối cao của đất nước hay bản thân chính sách đó, nhưng cũng không phủ nhận tác động của các biện pháp cải thiện.

Vào tháng 5/2022, trong một cuộc họp trực tuyến được cho là có sự tham gia của hơn 100.000 đại diện chính phủ và doanh nghiệp, lần đầu tiên ông đánh giá cao “việc làm hiệu quả” của các quan chức phải đối mặt với “những thách thức bất ngờ” trong cuộc khủng hoảng nhưng sau đó ông tiếp tục: “Những khó khăn, ở một số khu vực và ở một mức độ nhất định, thậm chí còn lớn hơn cú sốc nặng nề của đại dịch năm 2020.”

Ông Lý nói thêm rằng có một con đường rõ ràng phía trước, nói rằng “sự phát triển là cơ sở và chìa khóa để giải quyết mọi vấn đề ở Trung Quốc”. Điều đáng chú ý là ông nói sự phát triển chứ không phải hệ tư tưởng.

“Để làm tốt công tác phòng chống dịch bệnh, chúng ta cần nguồn lực tài chính và vật chất. Chúng ta cần phát triển để hỗ trợ việc làm ổn

định, sinh kế của người dân và phòng ngừa rủi ro”, cựu Thủ tướng phát biểu.

Cũng vào tháng 5/2022, khi chính sách zero Covid vẫn được áp dụng, ông Lý xuất hiện mà không đeo khẩu trang tại một trường đại học ở tỉnh Vân Nam. Và cả sinh viên lẫn quan chức xung quanh ông đều không đeo khẩu trang. Điều này đã thúc đẩy cuộc thảo luận lan truyền trên mạng xã hội, với các bài đăng ca ngợi thủ tướng. Chẳng bao lâu sau, hashtag #PremierAtYunnanUniversity (Thủ tướng tại Đại học Vân Nam) đã bị kiểm duyệt.

Trong năm Covid đầu tiên, với tư cách là người phụ trách kỹ thuật của nền kinh tế, ông Lý Khắc Cường quyết định thúc đẩy mô hình quầy hàng trên phố để tạo ra nhiều việc làm hơn và và được nhìn thấy đã đến thăm những người bán hàng rong ở tỉnh Sơn Đông. Hoạt động kinh doanh đang gặp khó khăn và ông nói rằng loại hình thương mại này có thể tiếp thêm sức sống và tạo ra nhiều việc làm hơn.

Gần như ngay lập tức, những người bán hàng rong đã quay trở lại đường phố Bắc Kinh sau nhiều năm bị cấm. Nhưng họ sẽ không bao giờ được phép ở lại, nếu không theo tầm nhìn của ông Tập về việc thủ đô của Trung Quốc sẽ có bộ mặt như thế nào.

Chỉ vài ngày sau cái gọi là nỗ lực khôi phục lại các quầy hàng trên đường phố của ông Lý, động thái này đã bị phá hoại trên tờ báo của Thành ủy Bắc Kinh, Nhật báo Bắc Kinh. Tờ này đăng một bài bình luận nói rằng các quầy hàng trên đường phố là "mất vệ sinh và thiếu văn minh". Các kênh truyền thông nhà nước khác sau đó cũng tham gia với những thông điệp tương tự.

Việc chính quyền thành phố có thể nhanh chóng - một cách công khai và hiệu quả - lật ngược chính sách do Thủ tướng đề xuất, cho thấy quyền lực của ông đã trở nên hạn chế đến mức nào.

Dưới chính quyền trước đây của ông Hồ Cẩm Đào, với sự lãnh đạo tập thể, điều này đã không thể thực hiện được. Các phe phái khác nhau trong Đảng phải được cân bằng.

Nhưng dưới thời ông Tập, đó là đường lối của ông Tập Cận Bình hoặc là đường lối sai lầm.

Trước khi từ chức vào tháng 3/2023, ông Lý Khắc Cường là nhân vật cấp cao cuối cùng của chính phủ có liên quan đến thời ông Hồ Cẩm Đào và cách làm việc của giai đoạn này.

Sự hiện diện của ông đại diện cho một thời điểm khác, một cách tiếp cận ít nhiệt tình hơn về mặt chính trị, tập trung nhiều vào hoạt động kinh tế hơn là khẩu hiệu của đảng.

Nguồn hình ảnh, Reuters

Ông Lý Khắc Cường mặc áo khúc côn cầu của đội Montreal Canadiens NHL trong chuyến thăm Canada năm 2016

Là một người nói tiếng Anh lưu loát, ông Lý Khắc Cường có thể rất duyên dáng khi gặp gỡ các lãnh đạo nước ngoài. Ông cũng vẫy tay và mỉm cười với các phóng viên khi họ quay phim các cuộc họp chính thức của mình.

Việc ông qua đời chỉ vài tháng sau khi các Bộ trưởng Ngoại giao và Quốc phòng cấp cao bị cách chức một cách không rõ nguyên nhân chỉ càng làm tăng thêm tính nhạy cảm tiềm tàng của vấn đề.

Các buổi lễ tưởng niệm chính thức sắp tới sẽ được tiến hành hết sức cẩn thận, đề phòng gây ra một chút tiếc thương với cựu Thủ tướng, có thể mâu thuẫn với đường lối hiện tại của chính phủ.

Những người theo dõi các nền tảng mạng xã hội Trung Quốc sẽ thấy những nỗi buồn và cú sốc tràn lan trên mạng, khi những người bình thường tưởng nhớ đến ông Lý.

Ông gia nhập Đảng Cộng sản cùng thời với ông Tập và có thời điểm, ông đã chạy đua để trở thành Tổng Bí thư thay vì ông Tập.

Nhiều suy đoán đã được đưa ra về tình hình hiện tại của Trung Quốc nếu ông Lý là người nắm quyền lãnh đạo tối cao.

